

การบริหารแบบมีส่วนร่วมของผู้บริหารโรงเรียนในสมาคมโรงเรียนเอกชนในระบบจังหวัดปัตตานี
Participatory Administration of School Administrators under the Private School
Association in Pattani Province

นัทมุดิน สามแม^{1*} และนิตยา เรืองแป้น²
Natmudin Samae^{1*} and Nittaya Ruangpan²

ครุศาสตรมหาบัณฑิต (สาขาการบริหารการศึกษา) มหาวิทยาลัยราชภัฏยะลา¹
Master of Education (Educational Administration) Yala Rajabhat University¹
คณะครุศาสตร์ สาขาวิชาการบริหารการศึกษา มหาวิทยาลัยราชภัฏยะลา²
Faculty of Education, Yala Rajabhat University²

*Corresponding author, e-mail; rockat64@gmail.com เบอร์โทรศัพท์ 089-522-5754

(Received: August 21, 2023; Revised: May 16, 2024; Accepted: July 28, 2024)

บทคัดย่อ

การศึกษาค้นคว้าครั้งนี้มีวัตถุประสงค์ 1) เพื่อศึกษาการบริหารแบบมีส่วนร่วมของผู้บริหารโรงเรียนในสมาคมโรงเรียนเอกชนในระบบ จังหวัดปัตตานี 2) เพื่อเปรียบเทียบการบริหารแบบมีส่วนร่วมของผู้บริหารโรงเรียนในสมาคมโรงเรียนเอกชนในระบบ จังหวัดปัตตานี จำแนกตามเพศ ตำแหน่ง และขนาดของโรงเรียน 3) เพื่อรวบรวมข้อเสนอแนะและความคิดเห็นต่อการบริหารแบบมีส่วนร่วมของผู้บริหารโรงเรียนเอกชนในระบบ จังหวัดปัตตานี กลุ่มตัวอย่างในการวิจัยครั้งนี้ คือ ผู้บริหารสถานศึกษาในสมาคมโรงเรียนเอกชนในระบบ จังหวัดปัตตานี กำหนดขนาดกลุ่มตัวอย่างโดยใช้ตารางของเครจซี่และมอร์แกน ได้กลุ่มตัวอย่าง จำนวน 195 คน แล้วทำการแบ่งตามสัดส่วนของจำนวนประชากรตามขนาดของโรงเรียน โดยใช้วิธีสุ่มอย่างง่าย เครื่องมือที่ใช้ในการเก็บรวบรวมข้อมูล คือแบบสอบถาม วิเคราะห์ข้อมูลโดยใช้โปรแกรมสำเร็จรูปและสถิติที่ใช้ ได้แก่ ค่าเฉลี่ย ค่าร้อยละ ค่าส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน ทดสอบค่าที และทดสอบค่าเอฟ

ผลการศึกษาพบว่า 1) การบริหารแบบมีส่วนร่วมของผู้บริหารโรงเรียนเอกชนในระบบ จังหวัดปัตตานี ในภาพรวม อยู่ในระดับมาก 2) ผลการเปรียบเทียบการบริหารแบบมีส่วนร่วมของผู้บริหารโรงเรียนในสมาคมโรงเรียนเอกชนในระบบจังหวัดปัตตานี จำแนกตามเพศ ตำแหน่ง และขนาดโรงเรียน พบว่า โดยภาพรวมไม่แตกต่างกัน และ 3) ข้อเสนอแนะการบริหารแบบมีส่วนร่วมของผู้บริหารโรงเรียนเอกชนในระบบ จังหวัดปัตตานี ผู้บริหารสถานศึกษา ควรมีส่วนร่วมความคิดเห็นรายงานผลการดำเนินงาน มีส่วนร่วมในการเลือกทางเลือกใดทางเลือกหนึ่งที่ดีที่สุดเพื่อแก้ปัญหา และควรมีส่วนร่วมในการใช้วิธีการต่าง ๆ จูงใจให้คนอื่นยอมรับความคิดเห็นโดยใช้วิธีการตามความคิดของตนเอง อีกทั้งควรมีส่วนร่วมในการสื่อสาร ประชาสัมพันธ์เกี่ยวกับแนวทางการบริหารการเปลี่ยนแปลงด้านต่าง ๆ อย่างต่อเนื่อง

คำสำคัญ : การบริหารการศึกษา การบริหารแบบมีส่วนร่วม โรงเรียนเอกชน

Abstract

The purposes of this study were to 1) Study the participatory management of school administrators in the private school association in the Pattani Province system, 2) compare the participatory administration of school administrators in the private school association in the Pattani Province system classified by gender, position and school size, 3) gather recommendations and opinions on the participatory management of school administrators in the private school association in the Pattani Province system. The sample group in this research was the school administrators in private school association in the Pattani Province system. The sample size was determined using the Krejci and Morgan table. The sample group was 195 people and divided according to the population proportion according to the school size using a simple random sampling method. The instrument used for data collection was a questionnaire for analyzing the data using a packaged program and the statistics used were mean, percentage, fractional value. Standard deviation, t-test and F-test.

The conclusion of the study was as follows; 1) participatory management of educational institution administrators in the private school association in the Pattani Province system as a whole was at a high level. 2) The results of the comparison of the participatory management of school administrators in the private school association in the Pattani Province system classified by gender, position and school size found that overall, there was no difference. 3) Suggestions for participatory management of school administrators in the private school association in the Pattani system school administrators Should participate, comment, report on performance. school administrators They should be involved in choosing one of the best alternatives to solve the problem. and should engage in various methods of influencing others to accept their opinions by means of their own ideas. They should also be involved in communication. Continuously publicize the guidelines for managing changes in various fields.

Keywords : Educational Administration; Participatory Management; Private School

บทนำ

การศึกษาเป็นองค์ประกอบพื้นฐานที่สำคัญในการพัฒนาบุคคล สังคม และประเทศชาติ ดังที่ สำนักงานคณะกรรมการการศึกษาแห่งชาติได้กล่าวไว้ว่า การศึกษากระบวนการที่ทำให้มนุษย์สามารถพัฒนาชีวิตคน สามารถดำเนินชีวิตในสังคมได้อย่างสันติสุข และสามารถเกื้อหนุนการพัฒนาประเทศได้อย่างเหมาะสมและสอดคล้องกับการเปลี่ยนแปลงทุก ๆ ด้านของประเทศ อีกทั้งกระทรวงศึกษาธิการก็ยังได้กล่าวถึงความสำคัญของการศึกษาว่า การศึกษาเป็นกระบวนการพัฒนาคนให้มีคุณภาพ มีคุณธรรม จริยธรรม เป็นการเสริมสร้างความรู้บนพื้นฐานการดำรงชีวิตในสังคมอย่างมีความสุข เป็นการถ่ายทอดวิทยาการและเทคโนโลยีจากคนรุ่นหนึ่งไปสู่คนอีกรุ่นหนึ่ง เป็นการสร้างโอกาสในด้านต่าง ๆ ให้กับคนและสังคมมากขึ้น (กระทรวงศึกษาธิการ, 2548)

กระทรวงศึกษาธิการมีบทบาทและภารกิจในการส่งเสริมสนับสนุนและเร่งรัดพัฒนาคุณภาพการศึกษาทุกระดับ รวมทั้งมีหน้าที่ในการพัฒนาระดับคุณภาพครูและบุคลากรทางการศึกษาทั้งระบบ สำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน (2552) ได้กำหนดบทบาทหน้าที่ของคณะกรรมการสถานศึกษาไว้ว่ามีความสำคัญในการนำแนวคิด ความต้องการของชุมชนมาสู่สถานศึกษาโดยตรง ทำให้สถานศึกษาสามารถจัดการศึกษาได้ตรงตามความต้องการของชุมชน โดยเน้นให้คณะกรรมการสถานศึกษาขั้นพื้นฐานมีบทบาท และมีส่วนร่วมในการบริหารสถานศึกษา ทั้งด้านการบริหารวิชาการ การบริหารงบประมาณ การบริหารงานบุคคล และการบริหารทั่วไป ให้มีส่วนร่วมรับผิดชอบการจัดการศึกษาอย่างแท้จริงในการกำกับส่งเสริมสนับสนุนกิจกรรมที่สถานศึกษาจัดขึ้น การติดตามตรวจสอบการจัดการศึกษาเปิดโอกาสให้บุคคลและหน่วยงานที่เกี่ยวข้องเข้ามาทำงานเพื่อส่วนรวมและพัฒนาชุมชน สถานศึกษาที่เปิดโอกาสให้ชุมชนและคณะกรรมการสถานศึกษาเข้ามามีบทบาทในการจัดการสถานศึกษาจะช่วยให้การดำเนินงานต่าง ๆ ของสถานศึกษาเป็นไปด้วยความเรียบร้อยเกิดความเข้าใจอันดี ระหว่างสถานศึกษาและชุมชน เกิดประสิทธิภาพส่งผลต่อการพัฒนาคุณภาพการศึกษาในชุมชน

ดังนั้นจึงถือเป็นความจำเป็นและภาระหน้าที่ของสถานศึกษาที่ต้องมีการจัดการศึกษาให้สอดคล้องกับความต้องการของชุมชนโดยเน้นให้ชุมชนและคณะกรรมการสถานศึกษาเข้ามามีส่วนร่วมในการจัดการศึกษาให้สอดคล้องและเป็นไปตามเจตนารมณ์ของพระราชบัญญัติการศึกษาแห่งชาติ (ฉบับที่3) พ.ศ.2553 ซึ่งสอดคล้องกับแนวคิดและทฤษฎีที่เกี่ยวข้องกับการบริหารแบบมีส่วนร่วม การบริหารแบบมีส่วนร่วมมีวิวัฒนาการมาจากแนวคิดการบริหารเชิงมนุษย์สัมพันธ์ (Human Relation Approach) และการบริหารเชิงพฤติกรรม (Behavioral Approach) บุคคลที่เป็นผู้บุกเบิกแนวคิดนี้ คือ แมรี พาร์คเกอร์ โพลเลต (Follet, 1924) โดยได้เขียนบทความชื่อ Dynamics Administration บรรยายให้ผู้บริหารแก้ปัญหาความขัดแย้งในองค์กรด้วยวิธีการสร้างมนุษย์สัมพันธ์และพยายามให้นายทุนคิดถึงคนงานบ้างไม่ใช่คิดแต่เรื่องเงินเพียงอย่างเดียว ทั้งนี้ผู้วิจัยได้มีการศึกษาตามแนวคิดของ (Sashkin,1982) แนวคิดของ (Swansburg, 1996) แนวคิดของ (Argyris,1964) แนวคิดของ (Robbins & Coulter, 2008) แนวคิดของ(Anthony,1978) แนวคิดของ (โนชญ์ ชาญด้วยกิจ, 2553) และแนวคิดของ (ทำนอง ภูเกิดพิมพ์, 2551) โดยผู้วิจัยได้มีการสังเคราะห์แนวคิดดังกล่าว สรุปได้ว่า การบริหารแบบมีส่วนร่วม ประกอบด้วยด้านต่าง ๆ 4 ด้าน ได้แก่ 1) การมีส่วนร่วมในการตั้งเป้าหมาย 2) การมีส่วนร่วมในการตัดสินใจ 3) การมีส่วนร่วมในการแก้ปัญหา และ 4) การมีส่วนร่วมในการเปลี่ยนแปลง

จากรายงานผลการดำเนินงานของสมาคมโรงเรียนเอกชนในระบบ จังหวัดปัตตานี โดยภาพรวมโรงเรียนในสมาคมโรงเรียนเอกชนในระบบ จังหวัดปัตตานี ยังคงบริหารองค์กรในรูปแบบที่ยึดติดกับอดีต โดยประยูร อัครบรร (2553) ได้กล่าวไว้ว่า เป็นการบริหารงานระบบครอบครัวโดยผู้บริหารเข้ารับตำแหน่งทางเครือญาติ โดยที่ไม่ได้รับพิจารณาจากบทบาทอื่น ๆ ดังนั้นการบริหารงานต่าง ๆ ขององค์กรขึ้นอยู่กับผู้บริหารแต่เพียงผู้เดียวทำให้องค์กรพัฒนาได้ช้า เพราะขาดการกระจายอำนาจกับผู้ร่วมงานการตัดสินใจอยู่ในวงแคบ ไม่มีความหลากหลาย ทำให้เกิดผลกระทบในหลาย ๆ ด้าน เช่น ด้านการทำงานของบุคลากรที่ไม่มีประสิทธิภาพ ขาดการทำงานเป็นทีมจึงส่งผลต่อผลสัมฤทธิ์ของผู้เรียน ดังนั้นรูปแบบการบริหารจัดการสถานศึกษาของโรงเรียนเอกชนสอนศาสนาอิสลาม มีความ

จำเป็นต้องปรับเปลี่ยนสถานศึกษาให้เป็นองค์กรที่มีความคล่องตัว มีความพร้อมที่จะพัฒนาศักยภาพในการเรียนรู้ มีความคิดอย่างสร้างสรรค์เพื่อตอบสนองต่อความต้องการในการรับบริการทางการศึกษาของสังคมได้อย่างมีประสิทธิภาพ อีกทั้งควรมีลักษณะเป็นองค์กรรูปแบบใหม่ที่มีขนาดเล็กลง ใช้กำลังคนน้อย บุคลากรมีความชำนาญ ความเป็นมืออาชีพ บริหารโดยใช้ทีมเป็นฐาน มุ่งผลสัมฤทธิ์ของงาน ให้อำนาจในการตัดสินใจแก่ผู้ปฏิบัติงานมากขึ้น มีการแลกเปลี่ยนข้อมูลเพื่อช่วยในการทำงานร่วมกันประสบผลสำเร็จ ใช้การเรียนรู้เป็นฐาน มีการส่งเสริมให้บุคลากรมีการเรียนรู้อย่างต่อเนื่องเพื่อนำศักยภาพภายในของตนออกมาใช้ให้เกิดประโยชน์สูงสุด

การบริหารจัดการสมาคมโรงเรียนเอกชนในระบบ จังหวัดปัตตานี ดำเนินการมา 10 ปี พบปัญหาในการบริหารสมาคม โดย มูฮัมมัด หะยีเต๊ะ (2563) ได้กล่าวไว้ว่า สมาชิกคณะกรรมการขาดความรู้ความเข้าใจในบทบาทหน้าที่ของตนเอง ไม่มีการกำหนดนโยบายในการบริหารทำให้เป้าหมายไม่ชัดเจน ความเหลื่อมล้ำของสมาชิกในเครือข่าย ทำให้ขาดความร่วมมือ ปัญหาการสื่อสารระหว่างสมาชิกในเครือข่ายทำงานโดยไม่ปรึกษาหารือ ปัญหาจากคณะกรรมการสถานศึกษาที่อาจเกิดจากปัญหาทางเศรษฐกิจ การติดตามประเมินงานมีน้อย ส่งผลต่อการพัฒนาคุณภาพโรงเรียนด้วยระบบประกันคุณภาพ และผลสัมฤทธิ์ทางการศึกษาของนักเรียน จากการประเมินผลสมาคมโรงเรียนเอกชนในระบบจังหวัดปัตตานี พบปัญหากลุ่มเครือข่ายไม่ให้ความสำคัญกับการส่งเสริมการดำเนินงานทางการบริหารจัดการทั่วไป การพัฒนาคุณภาพการศึกษา การใช้ทรัพยากรร่วมกันให้เกิดประโยชน์ต่อการพัฒนาคุณภาพการศึกษา

จากเหตุผลดังกล่าว การบริหารสถานศึกษาให้มีประสิทธิภาพนั้นอาจมีรูปแบบการบริหารสำคัญหลายประการ ซึ่งการบริหารแบบมีส่วนร่วมถือเป็นรูปแบบสำคัญประการหนึ่งที่ได้รับ ความสนใจในวงการบริหารสถานศึกษาเป็นอย่างมาก เพราะถือเป็นแนวทางการบริหารที่สามารถนำไปประยุกต์ใช้ในองค์กรเพื่อให้ผู้ร่วมปฏิบัติงานได้มีส่วนร่วมในการตัดสินใจกับความรับผิดชอบและความร่วมมือในการพัฒนา ปฏิบัติงานด้วยความเต็มใจ ซึ่งจะส่งผลให้องค์กรสามารถขับเคลื่อนไปสู่จุดมุ่งหมายได้สำเร็จอย่างมีประสิทธิภาพ การสร้างความร่วมมือและการมีส่วนร่วมในการจัดการศึกษาของผู้บริหารสถานศึกษาเอกชนโดยเฉพาะสมาคมโรงเรียนเอกชนในระบบ จังหวัดปัตตานี จึงเป็นอีกทางเลือกหนึ่งของการได้มาซึ่งคุณภาพและประสิทธิผลของการจัดการศึกษาที่ต้องการคุณภาพของนักเรียนสูงขึ้น พัฒนาก้าวหน้าขึ้น เพื่อส่งเสริมและยกระดับคุณภาพมาตรฐานการศึกษาเอกชนต่อไป

วัตถุประสงค์ของการวิจัย

1. เพื่อศึกษาการบริหารแบบมีส่วนร่วมของผู้บริหารโรงเรียนในสมาคมโรงเรียนเอกชนในระบบจังหวัดปัตตานี
2. เพื่อเปรียบเทียบการบริหารแบบมีส่วนร่วมของผู้บริหารโรงเรียนในสมาคมโรงเรียนเอกชนในระบบจังหวัดปัตตานี จำแนกตามเพศ ตำแหน่ง และขนาดของโรงเรียน
3. เพื่อประมวลข้อเสนอแนะและความคิดเห็นต่อการบริหารแบบมีส่วนร่วมของผู้บริหารโรงเรียนในสมาคมโรงเรียนเอกชนในระบบจังหวัดปัตตานี

วิธีดำเนินการวิจัย

ประชากรและกลุ่มตัวอย่าง

ประชากรที่ใช้ในการวิจัยในครั้งนี้ ได้แก่ ผู้บริหารโรงเรียนในสมาคมโรงเรียนเอกชนในระบบ จังหวัดปัตตานี ในปีการศึกษา 2564 จำนวน 132 โรงเรียน มีจำนวนผู้บริหาร 396 คน และกลุ่มตัวอย่างที่ใช้ในการวิจัยครั้งนี้ คือ ผู้บริหารโรงเรียนในสมาคมโรงเรียนเอกชนในระบบ จังหวัดปัตตานี ซึ่งได้ขนาดกลุ่มตัวอย่างโดยใช้ตารางของเครจซี่ และมอร์แกน (Krejcie and Morgan, 1970, อ้างถึงใน ธานินทร์ ศิลป์จารุ, 2552) แล้วทำการสุ่มอย่างง่ายวิธีจับสลากไม่ใส่คืนแล้วทำการแบ่งตามสัดส่วนของจำนวนประชากรแต่ละขนาดของโรงเรียน ได้จำนวนกลุ่มตัวอย่าง 195 คน

เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย

เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย เป็นแบบสอบถามการบริหารแบบมีส่วนร่วมของผู้บริหารโรงเรียนในสมาคมโรงเรียนเอกชนในระบบจังหวัดปัตตานี ซึ่งผู้วิจัยจัดทำขึ้นเอง โดยแบ่งเป็น 3 ตอน คือ

ตอนที่ 1 เป็นข้อมูลทั่วไปของผู้ตอบแบบสอบถาม มีลักษณะเป็นแบบตรวจสอบรายการ (Check list) โดยให้ระบุข้อมูลตามเพศ ตำแหน่ง และขนาดโรงเรียน

ตอนที่ 2 แบบสอบถามเกี่ยวกับความคิดเห็นของผู้บริหารโรงเรียนเพื่อวัดระดับเป็นแบบมาตราส่วนประมาณค่า (Rating Scale) 5 ระดับ ตามแนวคิดของลิเคอร์ท (Likert's five Rating Scale) การบริหารแบบมีส่วนร่วมของผู้บริหารโรงเรียนในสมาคมโรงเรียนเอกชนในระบบจังหวัดปัตตานี เป็นชุดคำถามที่เกี่ยวข้องกับการบริหารแบบมีส่วนร่วมของผู้บริหารโรงเรียนในสมาคมโรงเรียนเอกชนในระบบจังหวัดปัตตานี ซึ่งผู้วิจัยได้สร้างขึ้นมาจากการประยุกต์แนวคิดของ (Sashkin, 1982) ประกอบด้วย 4 ด้าน 40 ข้อ

ตอนที่ 3 แบบสอบถามความคิดเห็นเกี่ยวกับข้อเสนอแนะต่อการบริหารแบบมีส่วนร่วมของผู้บริหารโรงเรียนในสมาคมโรงเรียนเอกชนในระบบจังหวัดปัตตานี

การเก็บรวบรวมข้อมูล

ในการเก็บรวบรวมข้อมูล ผู้วิจัยดำเนินการตามขั้นตอนดังนี้

1. ขออนุญาตรับรองการเป็นนักศึกษาค้นคว้าอิสระจากคณะครุศาสตร์ มหาวิทยาลัยราชภัฏยะลา ถึงผู้บริหารโรงเรียนในสมาคมโรงเรียนเอกชนในระบบ จังหวัดปัตตานี เพื่อขอความอนุเคราะห์ตอบแบบสอบถาม
2. นำหนังสือขอความอนุเคราะห์พร้อมด้วยแบบสอบถามถึงโรงเรียนในสมาคมโรงเรียนเอกชนในระบบจังหวัดปัตตานี ที่เป็นกลุ่มตัวอย่างจำนวน 195 ฉบับ เพื่อขอความร่วมมือ และตอบแบบสอบถาม
3. ผู้ศึกษาเก็บรวบรวมข้อมูล ซึ่งได้รับแบบสอบถามคืนมา 195 ฉบับ คิดเป็นร้อยละ 100
4. นำแบบสอบถามมาตรวจสอบความถูกต้องสมบูรณ์โดย พบว่ามีความสมบูรณ์ทั้งหมด คิดเป็นร้อยละ 100 และนำไปใช้วิเคราะห์ข้อมูลในขั้นต่อไป

การวิเคราะห์ข้อมูล

เมื่อได้รับข้อมูลครบถ้วนตามที่ต้องการแล้ว การวิเคราะห์ข้อมูลในครั้งนี้ผู้วิจัยดำเนินการขั้นตอนดังนี้

1. นำแบบสอบถามที่สมบูรณ์ทั้งหมดมาให้คะแนนตามแนวทางการประเมินความคิดเห็นแบบมาตราส่วนประมาณค่า แบบลิเคิร์ต (Likert's five Rating Scale) กำหนดเกณฑ์การวัดระดับ ดังนี้
2. วิเคราะห์ข้อมูลเกี่ยวกับการนำคะแนนมาหาค่าเฉลี่ย (M) และหาค่าเบี่ยงเบนมาตรฐาน (SD) โดยภาพรวมเป็นรายข้อและรายด้าน และนำเสนอเป็นตารางประกอบการแปลความหมายค่าเฉลี่ยโดยนำไปเปรียบเทียบกับเกณฑ์การวิเคราะห์ผลการประเมินความคิดเห็น
3. เปรียบเทียบความแตกต่างของตัวแปรเพศ โดยการทดสอบค่าที (t -test)
4. เปรียบเทียบความแตกต่างของตัวแปรตำแหน่ง และขนาดโรงเรียน โดยการทดสอบด้วยค่าเอฟ (F -test)

ผลการวิจัย

ตอนที่ 1 ผลการวิเคราะห์ข้อมูลเกี่ยวกับสภาพของผู้ตอบแบบสอบถาม พบว่า ผู้ตอบแบบสอบถามส่วนใหญ่เป็นเพศชาย (ร้อยละ 81.54) และเพศหญิง (ร้อยละ 18.46) โดยส่วนใหญ่ดำรงตำแหน่งผู้อำนวยการ (ร้อยละ 43.08) รองลงมาเป็นผู้รับใบอนุญาต (ร้อยละ 31.79) และสุดท้ายเป็นผู้จัดการ (ร้อยละ 25.13) ส่วนใหญ่เป็นโรงเรียนขนาดกลาง (ร้อยละ 59.49) รองลงมาเป็นโรงเรียนขนาดเล็ก (ร้อยละ 33.33) และสุดท้ายเป็นโรงเรียนขนาดใหญ่ (ร้อยละ 7.18)

ตอนที่ 2 ผลการวิเคราะห์ข้อมูลการบริหารแบบมีส่วนร่วมของผู้บริหารโรงเรียนในสมาคมโรงเรียนเอกชนในระบบจังหวัดปัตตานี

ตารางที่ 1 ค่าเฉลี่ยและส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน การบริหารแบบมีส่วนร่วมของผู้บริหารโรงเรียนในสมาคมโรงเรียนเอกชนในระบบจังหวัดปัตตานี

ข้อ	การบริหารแบบมีส่วนร่วมของผู้บริหารโรงเรียนในสมาคมโรงเรียนเอกชนในระบบจังหวัดปัตตานี	M	SD	ระดับ	ลำดับที่
1	การตั้งเป้าหมาย	4.12	0.88	มาก	1
2	การตัดสินใจ	4.06	0.90	มาก	4
3	การแก้ปัญหา	4.10	0.87	มาก	3
4	การเปลี่ยนแปลง	4.11	0.84	มาก	2
รวม		4.10	0.85	มาก	

จากตารางที่ 1 การบริหารแบบมีส่วนร่วมของผู้บริหารโรงเรียนในสมาคมโรงเรียนเอกชนในระบบจังหวัดปัตตานี ในภาพรวม อยู่ในระดับมาก ($M= 4.10, SD=0.85$) เมื่อพิจารณาเป็นรายด้านทุกด้านอยู่ในระดับมาก ด้านที่มีค่าเฉลี่ยสูงสุด คือ การตั้งเป้าหมาย ($M= 4.12, SD=0.88$) รองลงมา คือ การเปลี่ยนแปลง ($M= 4.11, SD=0.84$) และการแก้ปัญหา ($M= 4.10, SD=0.87$) ด้านที่มีค่าเฉลี่ยต่ำสุด คือ การตัดสินใจ ($M= 4.06, SD=0.90$)

ตอนที่ 3 ผลการวิเคราะห์ข้อมูลข้อมูลการบริหารแบบมีส่วนร่วมของผู้บริหารโรงเรียนในสมาคมโรงเรียนเอกชนในระบบจังหวัดปัตตานี จำแนกตามเพศ ตำแหน่ง และขนาดของโรงเรียน

ตารางที่ 2 เปรียบเทียบการบริหารแบบมีส่วนร่วมของผู้บริหารโรงเรียนในสมาคมโรงเรียนเอกชนในระบบจังหวัดปัตตานี จำแนกตามเพศ

ข้อ	การบริหารแบบมีส่วนร่วมของ	เพศ				t	Sig
		ชาย		หญิง			
		M	SD	M	SD		
1	ด้านการมีส่วนร่วมในการตั้งเป้าหมาย	4.06	0.67	4.33	0.60	-2.291	0.332
2	ด้านการมีส่วนร่วมในการตัดสินใจ	4.01	0.68	4.26	0.61	-2.187	0.436
3	ด้านการมีส่วนร่วมในการแก้ปัญหา	4.05	0.62	4.30	0.65	-2.064	0.515
4	ด้านการมีส่วนร่วมในการเปลี่ยนแปลง	4.09	0.64	4.34	0.61	-2.185	0.752
รวม		4.05	0.60	4.30	0.56	- 2.380	0.530

จากตารางที่ 2 พบว่า การบริหารแบบมีส่วนร่วมของผู้บริหารโรงเรียนในสมาคมโรงเรียนเอกชนในระบบจังหวัดปัตตานี จำแนกตามเพศ พบว่าภาพรวมและรายด้านไม่แตกต่างกัน

ตารางที่ 3 เปรียบเทียบการบริหารแบบมีส่วนร่วมของผู้บริหารโรงเรียนในสมาคมโรงเรียนเอกชนในระบบจังหวัดปัตตานี จำแนกตามตำแหน่ง

ข้อ	การบริหารแบบมีส่วนร่วม	ตำแหน่ง						F	Sig
		ผู้รับใบอนุญาต		ผู้จัดการ		ผู้อำนวยการ			
		M	SD	M	SD	M	SD		
1	ด้านการมีส่วนร่วมในการตั้งเป้าหมาย	4.07	0.65	4.01	0.69	4.20	0.65	1.394	0.251
2	ด้านการมีส่วนร่วมในการตัดสินใจ	4.08	0.64	3.90	0.66	4.12	0.68	1.780	0.171
3	ด้านการมีส่วนร่วมในการแก้ปัญหา	4.06	0.62	4.02	0.66	4.17	0.60	1.033	0.358
4	ด้านการมีส่วนร่วมในการเปลี่ยนแปลง	4.10	0.64	4.14	0.67	4.16	0.61	0.157	0.854
	รวม	4.08	0.60	4.02	0.60	4.16	0.60	0.942	0.392

จากตารางที่ 3 พบว่า การบริหารแบบมีส่วนร่วมของผู้บริหารโรงเรียนในสมาคมโรงเรียนเอกชนในระบบจังหวัดปัตตานี จำแนกตามตำแหน่ง พบว่า ภาพรวมและรายด้านไม่แตกต่างกัน

ตารางที่ 4 เปรียบเทียบการบริหารแบบมีส่วนร่วมของผู้บริหารโรงเรียนในสมาคมโรงเรียนเอกชนในระบบจังหวัดปัตตานี จำแนกตามขนาดโรงเรียน

ข้อ	การบริหารแบบมีส่วนร่วม	ขนาดโรงเรียน						F	Sig
		ขนาดเล็ก		ขนาดกลาง		ขนาดใหญ่			
		M	SD	M	SD	M	SD		
1	ด้านการมีส่วนร่วมในการตั้งเป้าหมาย	3.77	0.69	4.33	0.54	3.87	0.72	0.843	0.815
2	ด้านการมีส่วนร่วมในการตัดสินใจ	3.74	0.65	4.25	0.60	3.82	0.68	1.628	0.183
3	ด้านการมีส่วนร่วมในการแก้ปัญหา	3.79	0.68	4.29	0.53	3.96	0.46	1.732	0.160
4	ด้านการมีส่วนร่วมในการเปลี่ยนแปลง	3.86	0.72	4.32	0.52	3.96	0.57	2.321	0.075
	รวม	3.79	0.63	4.30	0.50	3.90	0.58	1.384	0.248

จากตารางที่ 4 พบว่า การบริหารแบบมีส่วนร่วมของผู้บริหารโรงเรียนในสมาคมโรงเรียนเอกชนในระบบจังหวัดปัตตานี จำแนกตามขนาดโรงเรียน พบว่า ภาพรวมและรายด้านไม่แตกต่างกัน

ตอนที่ 4 ข้อเสนอแนะเกี่ยวกับเกี่ยวกับการบริหารแบบมีส่วนร่วมของผู้บริหารโรงเรียนในสมาคมโรงเรียนเอกชนในระบบจังหวัดปัตตานี ของผู้ตอบแบบสอบถามปลายเปิด (Open - ended Questionnaire) มีดังนี้

1. การตั้งเป้าหมาย ควรให้ครูมีส่วนร่วมความคิดเห็นรายงานผลการดำเนินงาน การกำหนดวัตถุประสงค์ วัฒนธรรมองค์กร ข้อตกลงในการทำงานร่วมกัน มีส่วนร่วมในการจัดหาสื่อและเทคโนโลยีที่ทันสมัย และมีส่วนร่วมในการกำหนดนโยบาย วิสัยทัศน์

2. การตัดสินใจ ควรให้ครูมีส่วนร่วมในการเลือกทางเลือกใดทางเลือกหนึ่งที่ดีที่สุดเพื่อแก้ปัญหา ใช้ทางเลือก การแก้ปัญหาให้กับสถานการณ์ต่าง ๆ ที่เกิดขึ้นในองค์กร และมีส่วนร่วมในการจัดทำแผนพัฒนาครูและบุคลากรทางการศึกษา เพื่อเป็นครูมืออาชีพ ส่วนร่วมนำรูปแบบ เทคโนโลยี นวัตกรรมที่ทันสมัย ด้านการบริหารให้แก่สถานศึกษา

3. การแก้ปัญหา ควรให้ครูมีส่วนร่วมในการใช้วิธีการต่าง ๆ จูงใจให้คนอื่นยอมรับความคิดเห็นโดยใช้วิธีการตามความคิดของตนเอง มีส่วนร่วมในการสร้างสรรค์กิจกรรม สร้างบรรยากาศ เพื่อความสัมพันธ์ที่แน่นแฟ้นต่อกัน และการมีส่วนร่วมในการช่วยเหลือ สามัคคี เกื้อกูลกันซึ่งเป็นลักษณะที่ดีของการทำงานเป็นทีม

4. การเปลี่ยนแปลง ควรพัฒนาการมีส่วนร่วมของครูในการสื่อสาร ประชาสัมพันธ์เกี่ยวกับแนวทางการบริหารการเปลี่ยนแปลงด้านต่าง ๆ อย่างต่อเนื่อง ในการวางกฎ ระเบียบในการบริหารงาน เครือข่ายเพื่อรองรับการเปลี่ยนแปลง และการมีส่วนร่วมสร้างบรรยากาศความไว้วางใจในการปฏิบัติงานใหม่ภายใต้การเปลี่ยนแปลง

อภิปรายผลการวิจัย

จากผลการวิจัยที่ได้ นำมาอภิปรายผลตามวัตถุประสงค์ ดังนี้

1. การบริหารแบบมีส่วนร่วมของผู้บริหารโรงเรียนในสมาคมโรงเรียนเอกชนในระบบจังหวัดปัตตานี โดยภาพรวมอยู่ในระดับมาก ซึ่งสอดคล้องกับงานวิจัยของสมชาย แซ่เฮ้ง (2561) ได้ทำการวิจัยเรื่อง การบริหารแบบมีส่วนร่วมกับธรรมาภิบาลของสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามุทราสาร ผลการวิจัยพบว่า การบริหารแบบมีส่วนร่วมกับธรรมาภิบาลของสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามุทราสาร โดยภาพรวมอยู่ในระดับมาก เมื่อพิจารณาเป็นรายด้าน พบว่า อยู่ในระดับมากทุกด้าน โดยเรียงค่าเฉลี่ยจากมากไปหาน้อย ดังนี้ การไว้วางใจ ความผูกพันที่จะปฏิบัติ การตั้งเป้าหมายและวัตถุประสงค์ร่วมกัน และความเป็นอิสระ ต่อการรับผิดชอบในงานตามลำดับสูงกว่าสมมติฐานที่ตั้งไว้ที่ระดับปานกลาง ที่เป็นเช่นนี้อาจเนื่องมาจากรูปแบบการบริหารงานของผู้บริหารสมัยใหม่มีความทันสมัยและเปิดกว้างในการแสดงความคิดเห็นในรูปแบบต่าง ๆ และเปิดโอกาสให้บุคลากรทุกฝ่ายมีส่วนร่วมในการปฏิบัติหน้าที่ของตนเองตามนโยบายและแนวทางที่กำหนดร่วมกันในองค์กร

1.1 ด้านการมีส่วนร่วมในการตั้งเป้าหมาย ผู้บริหารโรงเรียน มีส่วนร่วมในการคิดวิเคราะห์ปัญหาด้านการศึกษาของ สมาคมโรงเรียนเอกชนในระบบจังหวัดปัตตานี มีส่วนร่วมในการประสานงาน จัดกิจกรรมของสมาคมโรงเรียนเอกชนในระบบจังหวัดปัตตานี และมีส่วนร่วมการนิเทศและประเมินการดำเนินงานของ สมาคมโรงเรียนเอกชนในระบบจังหวัดปัตตานี ซึ่งสมชาย แซ่เฮ้ง (2561) ได้ทำการวิจัยเรื่อง การบริหารแบบมีส่วนร่วมกับธรรมาภิบาลของสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามุทราสาร ผลการวิจัยพบว่า การบริหารแบบมีส่วนร่วมกับธรรมาภิบาลของสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามุทราสาร โดยภาพรวมอยู่ในระดับมาก เมื่อพิจารณาเป็นรายด้าน พบว่า อยู่ในระดับมากทุกด้าน โดยเรียงค่าเฉลี่ยจากมากไปหาน้อย ดังนี้ การไว้วางใจ ความผูกพันที่จะปฏิบัติ การตั้งเป้าหมายและวัตถุประสงค์ร่วมกัน และความเป็นอิสระ ต่อการรับผิดชอบในงานตามลำดับสูงกว่าสมมติฐานที่ตั้งไว้ที่ระดับปานกลาง ที่เป็นเช่นนี้อาจเนื่องมาจากรูปแบบการบริหารงานของผู้บริหารสมัยใหม่มีความทันสมัยและเปิดกว้างในการแสดงความคิดเห็นในรูปแบบต่าง ๆ และเปิดโอกาสให้บุคลากรทุกฝ่ายมีส่วนร่วมในการปฏิบัติหน้าที่ของตนเองตามนโยบายและแนวทางที่กำหนดร่วมกันในองค์กร สอดคล้องกับพิชัย ลิ้มปะพันธ์ (2562) ได้ทำการวิจัยเรื่อง คุณลักษณะผู้นำ กับการบริหารแบบมีส่วนร่วมของผู้บริหารสถานศึกษาสังกัดเทศบาล กลุ่มการศึกษาท้องถิ่นที่ 1 จากผลการวิจัย พบว่า การบริหารแบบมีส่วนร่วมของผู้บริหารสังกัดเทศบาล กลุ่มการศึกษาท้องถิ่นที่ 1 โดยภาพรวมอยู่ในระดับมาก เมื่อพิจารณาเป็นรายด้าน พบว่า อยู่ในระดับมากทั้ง 4 ด้าน โดยมีค่าเฉลี่ยจากมากไปหาน้อย ได้แก่ การตั้งเป้าหมายและวัตถุประสงค์ร่วมกัน มีค่าเฉลี่ยมากที่สุด รองลงมา คือ ความยึดมั่นผูกพัน ความเป็นอิสระ ต่อการรับผิดชอบในงาน และการไว้วางใจกัน ตามลำดับ เนื่องจากผู้บริหารสถานศึกษาสังกัดเทศบาล กลุ่มการศึกษาท้องถิ่นที่ 1 ได้เล็งเห็นความสำคัญในการบริหารงานแบบมีส่วนร่วม ซึ่งการปรับเปลี่ยน กระบวนทัศน์ในการ

บริหารโดยเน้นการมีส่วนร่วมเป็นหลักก่อให้เกิดการพัฒนาแนวคิด สร้างสรรค์และวัฒนธรรมอันดีงาม อันจะนำไปสู่การบริหารแบบมีประสิทธิภาพสอดคล้องกับความต้องการทุกฝ่ายทั้งนี้แรงบันดาลใจในการปฏิบัติงานหนึ่งอาจมาจากการให้ความสำคัญในการมีส่วนร่วมในการดำเนินงาน ซึ่งทำให้การปฏิบัติงานบรรลุเป้าหมายอย่างมีประสิทธิภาพ

ทั้งนี้เนื่องจากการมีส่วนร่วมในความคิดเห็นในการรายงานผล เป็นผลมาจากที่ผู้บริหารโรงเรียนมีการรายงานผลให้เป็นตามความต้องการของตนเอง ไม่รายงานผลตามสภาพจริง ซึ่งทำให้ครูผู้รับผิดชอบในงานต่าง ๆ ไม่กล้าแสดงความคิดเห็น ซึ่งสอดคล้องกับแนวคิดของ วารินทร์ โพธิ์ศรี (2563) ที่กล่าวว่า การมีส่วนร่วมในการแสดงความคิดเห็น สมาชิกขององค์การย่อมมีความผูกพันกับองค์การ ที่ตนเองปฏิบัติงานอยู่และมีความปรารถนาที่จะได้มีส่วนร่วมในการบริหารงานขององค์การ แม้เพียงได้รับฟังความคิดเห็นก็ทำให้รู้สึกว่าได้มีส่วนร่วมในการบริหารงานขององค์การแล้ว (Argyris, 1964) กล่าวว่า การบริหารแบบมีส่วนร่วม เป็นการจูงใจให้ผู้ร่วมปฏิบัติงานในองค์การ ได้มีส่วนร่วมในการตัดสินใจ ร่วมรับผิดชอบ และร่วมมือในการพัฒนาองค์การที่ปฏิบัติอยู่ด้วยความเต็มใจ และสมเดช สีแสง (2557) ได้สรุปความหมายของการบริหารแบบมีส่วนร่วมในการตั้งเป้าหมายไว้ว่า การบริหารแบบมีส่วนร่วม เป็นการบริหารที่เปิดโอกาสให้พนักงานทุกระดับได้มีส่วนร่วมในการบริหารกิจการภายในขอบเขตหน้าที่ของตนซึ่งเป็นหลักการสำคัญของการบริหารแบบใหม่

1.2 ด้านการมีส่วนร่วมในการตัดสินใจ ผู้บริหารโรงเรียน มีส่วนร่วมในการสร้างกระบวนการทำงานที่เชื่อมประสานจุดเล็กและขยายไปสู่จุดใหญ่ มีส่วนร่วมในจัดประชุม อบรม สัมมนา ศึกษาดูงาน เกี่ยวกับการพัฒนาตนเอง และบุคลากรในโรงเรียน และการมีส่วนร่วมในการเสริมสร้าง วินัย คุณธรรมจริยธรรม และจรรยาบรรณวิชาชีพ ผู้บริหาร แต่ยังคงขาดการมีส่วนร่วมในการเลือกทางเลือกใดทางเลือกหนึ่งที่ดี ที่สุดเพื่อแก้ปัญหา ซึ่งสอดคล้องกับงานวิจัยของ (Smylie, 2017) ได้ศึกษาการมีส่วนร่วมในการตัดสินใจในการบริหาร โดยใช้โรงเรียนเป็นฐานของโรงเรียนที่จัดการศึกษาในเมือง มิตเวสต์เทิร์น ปี 1990 ถึงปี 1994 ผลการวิจัยพบว่า 1) การให้ครูมีส่วนร่วมในการตัดสินใจมีความสัมพันธ์ในทางบวกกับการพัฒนาในทางวิชาการและผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนของนักเรียน 2) ความสัมพันธ์ระหว่างกลไกของการเปลี่ยนแปลงองค์การกับการพัฒนาทางวิชาการมีผลน้อยกว่าความสัมพันธ์ของตัวแปรเหล่านี้กับผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนของนักเรียนนอกจากนี้การมีส่วนร่วมในการตัดสินใจอาจมีผลในทางลบหรือทางบวกกับผลการเรียนของนักเรียน 3) มีความแตกต่างอย่างมากระหว่างความสัมพันธ์ของกลไกการเปลี่ยนแปลงกับการพัฒนาทางวิชาการเมื่อผลสัมฤทธิ์ทางการอ่านและความสัมพันธ์ของตัวแปรเหล่านี้เป็นการเปลี่ยนแปลงที่ไม่คงที่

ทั้งนี้เนื่องจากการบริหารแบบมีส่วนร่วมของผู้บริหารสถานศึกษามีความสำคัญในการบริหารองค์การเป็นอย่างมากโดยเฉพาะอย่างยิ่งสำหรับโรงเรียนเอกชนในระบอบที่มีอัตราการขยายโรงเรียนสูงขึ้น ถ้าหากว่าผู้บริหารเปิดโอกาสให้เครือข่ายเข้ามามีส่วนร่วมเกี่ยวข้องในการบริหารมีอิสระในการทำงานตลอดจนมีสิทธิในการเสนอแนะความคิดเห็นเพื่อร่วมกันแก้ปัญหา ซึ่งลักษณะดังกล่าวย่อมเป็นแรงจูงใจให้เครือข่ายเกิดความรู้สึกผูกพันและร่วมกันรับผิดชอบต่อสิ่งที่ร่วมกันตัดสินใจดำเนินงานให้องค์การประสบผลสำเร็จต่อไปได้อย่างมีประสิทธิภาพและประสิทธิผลแก่โรงเรียนมากยิ่งขึ้น ดังที่ (Saskin, 1982) กล่าวไว้ว่า การมีส่วนร่วมในการตัดสินใจจะมีผลกระทบโดยตรงต่อการควบคุมการมีอิสระในงาน และมีผลกระทบทางอ้อมในการยอมรับผูกพัน และเป็นการจูงใจให้ผู้ร่วมปฏิบัติงานในองค์การ ได้มีส่วนร่วมในการตัดสินใจ ร่วมรับผิดชอบ และร่วมมือในการพัฒนาองค์การที่ปฏิบัติอยู่ด้วยความเต็มใจสอดคล้องกับ เจริญ ภิสระ (2550) กล่าวว่า การมีส่วนร่วมในการตัดสินใจในการพัฒนาขีดความสามารถของตนเองด้วยการร่วมคิด การร่วมตัดสินใจ อีกทั้งใช้ความคิด สร้างสรรค์และความชำนาญของประชาชนร่วมกับวิทยาการที่เหมาะสมในการจัด การและกระจาย ทรัพยากรที่มีอยู่ในสังคม เพื่อประโยชน์ต่อการดำรงชีพทางเศรษฐกิจและสังคมตามความจำเป็น โดยอาศัยการช่วยเหลือของหน่วยงานภายนอกน้อยที่สุด และอรรถัย ก๊กผล (2556) เป็นกระบวนการซึ่งบุคคลหรือผู้มีส่วนได้ส่วนเสียได้มีโอกาสแสดงทัศนะ แลกเปลี่ยนข้อมูลและความคิดเห็น เพื่อแสวงทางเลือก และการตัดสินใจต่าง ๆ เกี่ยวกับโครงการที่เหมาะสมและเป็นที่ยอมรับร่วมกัน

1.3 ด้านการมีส่วนร่วมในการแก้ปัญหา ผู้บริหารโรงเรียน มีส่วนร่วมในการคิดว่าปัญหาไม่ใช่อุปสรรคแต่เป็นโอกาสในการพัฒนางานของท่านให้ดีขึ้น มีส่วนร่วมในการส่งเสริมและดำรงไว้ซึ่งความสัมพันธ์ที่ดีและมีการเชื่อมโยงกับสมาชิก และการมีส่วนร่วมในการใช้วิธีการที่หลากหลายตามอำนาจหน้าที่ของตนในการแก้ไขปัญหา แต่สิ่งที่ต้องปรับปรุงแก้ไข คือ การมีส่วนร่วมในการใช้วิธีการต่างๆ จูงใจให้คนอื่นยอมรับความคิดเห็นโดยใช้วิธีการตามความคิดของตนเอง ซึ่งสอดคล้องกับงานวิจัยของ (Cohen and Uphoff, 1980) ที่ได้จำแนกกระบวนการแบบมีส่วนร่วมออกเป็น 4 ระดับคือการมีส่วนร่วมในการตัดสินใจ (Decision making) การมีส่วนร่วมในการดำเนินการ (Implementation) การมีส่วนร่วมในการรับผลประโยชน์ (Benefit) และการมีส่วนร่วมในการประเมินผล (Evaluation) ผลการวิจัยครั้งนี้ยังเน้นความจริงที่ว่า ผู้บริหารในโรงเรียนเครือข่ายทุกโรงเรียนกำลังร่วมกันทำงานเพื่อจัดการแข่งขันระหว่างโรงเรียนซึ่งจะเป็นกุญแจหลักสู่การปฏิรูปการศึกษาประกอบกับการได้รับการสนับสนุนและความไว้วางใจจากท้องถิ่นอย่างต่อเนื่องจากการศึกษางานวิจัยที่เกี่ยวข้องกับการบริหารแบบมีส่วนร่วมของสถานศึกษาทั้งในและต่างประเทศ จะสรุปได้ว่าการบริหารแบบมีส่วนร่วมของผู้บริหารสถานศึกษามีความสำคัญในการบริหารองค์การเป็นอย่างมากโดยเฉพาะอย่างยิ่งสำหรับโรงเรียนเอกชนในระบบที่มีอัตราการขยายโรงเรียนสูงขึ้น ถ้าหากว่าผู้บริหารเปิดโอกาสให้เครือข่ายเข้ามามีส่วนเกี่ยวข้อง ในการบริหารมีอิสระในการทำงานตลอดจนมีสิทธิในการเสนอแนะความคิดเห็นเพื่อร่วมกันแก้ปัญหาซึ่งลักษณะดังกล่าวย่อมเป็นแรงจูงใจให้เครือข่ายเกิดความรู้สึกผูกพันและร่วมกันรับผิดชอบต่อสิ่งที่ร่วมกันตัดสินใจดำเนินงานให้องค์การประสบผลสำเร็จต่อไปได้อย่างมีประสิทธิภาพและประสิทธิผลแก่โรงเรียนมากยิ่งขึ้น

ทั้งนี้ เนื่องจากการมีส่วนร่วมในการแก้ปัญหา ผู้บริหารโรงเรียนควรมีการใช้วิธีการต่างๆ จูงใจให้คนอื่นยอมรับความคิดเห็น โดยไม่ใช้วิธีการตามความคิดของตนเอง ซึ่งสอดคล้องกับแนวคิดของ (Swansburg, 1996) ที่กล่าวว่า การมีส่วนร่วมในการแก้ปัญหา การมีส่วนร่วมในการเปลี่ยนแปลงที่มีผลกระทบโดยตรงต่อความสำเร็จของงานที่มีความสำคัญ และมีผลกระทบทางอ้อมต่อความรู้สึกทำหายและความพอใจ

1.4 ด้านการมีส่วนร่วมในการเปลี่ยนแปลงผู้บริหารโรงเรียนมีส่วนร่วมในการส่งเสริมให้มีการประสานความร่วมมือ แลกเปลี่ยนประสบการณ์ซึ่งกันและกัน มีส่วนร่วมปรับปรุงทัศนคติให้เกิดการยอมรับในการเปลี่ยนแปลงที่เกิดขึ้นในหน่วยงาน และการมีส่วนร่วมในการส่งเสริมการฝึกอบรมทักษะที่จำเป็นต่อการบริหารให้ทันต่อการเปลี่ยนแปลง แต่ยังขาดการมีส่วนร่วมในการสื่อสาร ประชาสัมพันธ์เกี่ยวกับแนวทางการบริหารการเปลี่ยนแปลงด้านต่าง ๆ อย่างต่อเนื่อง ซึ่งสอดคล้องกับงานวิจัยของพิชัย ลิ้มปะพันธ์ (2562) ได้ทำการวิจัยเรื่องคุณลักษณะผู้นำ กับการบริหารแบบมีส่วนร่วมของผู้บริหารสถานศึกษาสังกัดเทศบาล กลุ่มการศึกษาท้องถิ่นที่ 1 จากผลการวิจัย พบว่า การบริหารแบบมีส่วนร่วมของผู้บริหารสังกัดเทศบาล กลุ่มการศึกษาท้องถิ่นที่ 1 โดยภาพรวมอยู่ในระดับมาก เมื่อพิจารณาเป็นรายด้าน พบว่า อยู่ในระดับมากที่สุด 4 ด้าน โดยมีความเฉลี่ยจากมากไปหาน้อย ได้แก่ การตั้งเป้าหมายและวัตถุประสงค์ร่วมกัน มีค่าเฉลี่ยมากที่สุด รองลงมา คือ ความยึดมั่นผูกพัน ความเป็นอิสระต่อความรับผิดชอบในงาน และการไว้วางใจกัน ตามลำดับ เนื่องจากผู้บริหารสถานศึกษาสังกัดเทศบาล กลุ่มการศึกษาท้องถิ่นที่ 1 ได้เล็งเห็นความสำคัญในการบริหารงานแบบมีส่วนร่วม ซึ่งการปรับเปลี่ยน กระบวนทัศน์ในการบริหารโดยเน้นการมีส่วนร่วมเป็นหลักก่อให้เกิดการพัฒนาแนวคิด สร้างสรรค์และวัฒนธรรมอันดีงาม อันจะนำไปสู่การบริหารแบบมีประสิทธิผลสอดคล้องกับความต้องการทุกฝ่ายทั้งนี้แรงบันดาลใจในการปฏิบัติงานหนึ่งอาจมาจากการให้ความสำคัญในการมีส่วนร่วมในการดำเนินงาน ซึ่งทำให้การปฏิบัติงานบรรลุเป้าหมายอย่างมีประสิทธิภาพ สอดคล้องกับ (Smylie, 1996) ได้ศึกษาการมีส่วนร่วมในการตัดสินใจในการบริหาร โดยใช้โรงเรียนเป็นฐานของ โรงเรียนที่จัดการศึกษาในเมือง มิเดิลส์เทิร์นปี 1990 ถึงปี 1994 ผลการวิจัยพบว่า 1) การให้ครูมีส่วนร่วมในการตัดสินใจมีความสัมพันธ์ในทางบวกกับการพัฒนาในทางวิชาการและผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนของนักเรียน 2) ความสัมพันธ์ระหว่างกลไกของการเปลี่ยนแปลงองค์การกับการพัฒนาทางวิชาการมีผลน้อยกว่าความสัมพันธ์ของตัวแปรเหล่านี้กับผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนของนักเรียนนอกจากนี้การมีส่วนร่วมในการตัดสินใจอาจมีผลในทางลบหรือทางบวกกับผล

การเรียนรู้ของนักเรียน 3) มีความแตกต่างอย่างมากระหว่างความสัมพันธ์ของกลไกการเปลี่ยนแปลงกับการพัฒนาทางวิชาการเมื่อผลสัมฤทธิ์ทางการอ่านและความสัมพันธ์ของตัวแปรเหล่านี้เป็นการเปลี่ยนแปลงที่ไม่คงที่

ทั้งนี้ เนื่องจากการมีส่วนร่วมในการเปลี่ยนแปลง ผู้บริหารโรงเรียนควรมีส่วนร่วมในการสื่อสารประชาสัมพันธ์เกี่ยวกับแนวทางการบริหารการเปลี่ยนแปลงด้านต่าง ๆ อย่างต่อเนื่อง ซึ่งสอดคล้องกับแนวคิดของ (Saskin, 1982) ที่กล่าวว่า การมีส่วนร่วมในการเปลี่ยนแปลงที่มีผลกระทบต่อความสำเร็จของงานที่มีความสำคัญ และมีผลกระทบทางอ้อมต่อความรู้สึกทำทหายและความพอใจ และการมีส่วนร่วมในการแก้ปัญหาและในการวางแผนเพื่อให้เกิดการเปลี่ยนแปลง ซึ่งมีผลเป็นอันดับแรกในการทำให้รู้สึกว่าการดำเนินงานนั้นมีความหมาย มีคุณค่าจะเป็นการเพิ่มความรู้สึกของการประสบความสำเร็จและการทำงานได้ลุล่วงสมบูรณ์ ซึ่งทำให้เกิดความพึงพอใจและมีผลต่อประสิทธิภาพของงาน และผลผลิตขององค์กรได้ การมีคุณค่า มีความหมายของงานนั้นจะเป็นสิ่งที่ก่อให้เกิดความรู้สึกทำทหายให้กับพนักงาน

สรุปได้ว่า การบริหารแบบมีส่วนร่วมของผู้บริหารโรงเรียนในสมาคมโรงเรียนเอกชนในระบบจังหวัดปัตตานี เห็นว่า โดยภาพรวม ผู้บริหารสถานศึกษามีส่วนร่วมในการตั้งเป้าหมาย ด้านการมีส่วนร่วมในการตัดสินใจ ด้านการมีส่วนร่วมในการแก้ปัญหา และด้านการมีส่วนร่วมในการเปลี่ยนแปลง ซึ่งทั้ง 4 ด้านอยู่ในระดับดีมาก

2. ผลการเปรียบเทียบการบริหารแบบมีส่วนร่วมของผู้บริหารสถานศึกษาในสมาคมโรงเรียนเอกชนในระบบจังหวัดปัตตานี พบว่า ผู้บริหารโรงเรียนมีความคิดเห็นการบริหารแบบมีส่วนร่วมของผู้บริหารโรงเรียนในสมาคมโรงเรียนเอกชนในระบบจังหวัดปัตตานี ไม่แตกต่างกัน ดังนี้

2.1 เมื่อพิจารณาตามเพศ พบว่า ผู้บริหารโรงเรียนเพศชายมีความคิดเห็นต่อการบริหารแบบมีส่วนร่วมของผู้บริหารโรงเรียนในสมาคมโรงเรียนเอกชนในระบบจังหวัดปัตตานี โดยภาพรวมและรายด้านอยู่ในระดับมาก ส่วนผู้บริหารโรงเรียนหญิงมีความคิดเห็นต่อการบริหารแบบมีส่วนร่วมของผู้บริหารโรงเรียนในสมาคมโรงเรียนเอกชนในระบบจังหวัดปัตตานี โดยภาพรวมและรายด้านอยู่ในระดับมาก ไม่แตกต่างกัน ซึ่งสอดคล้องกับงานวิจัยของ มะลิกามาต เสงี่ยมแก้ว (2550) ทำการศึกษาเรื่อง การนำเสนอรูปแบบการมีส่วนร่วมในการบริหารสถานศึกษาของคณะกรรมการสถานศึกษาขั้นพื้นฐาน สำนักงานเขตพื้นที่ การศึกษานครสวรรค์เขต 3 มีวัตถุประสงค์เพื่อศึกษาปัญหาและนำเสนอรูปแบบการมีส่วนร่วมในการบริหารสถานศึกษาของคณะกรรมการสถานศึกษาขั้นพื้นฐาน สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษา นครสวรรค์ เขต 3 ผลการวิจัย พบว่า 1) ปัญหาการมีส่วนร่วมในการบริหารสถานศึกษาของคณะกรรมการสถานศึกษาขั้นพื้นฐาน สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษานครสวรรค์ เขต 3 ด้านการ บริหารงานวิชาการ การบริหารงบประมาณ การบริหารงานบุคลากรและการบริหารงานทั่วไป ทั้ง 4 ด้าน มีปัญหาอยู่ในระดับปานกลาง 2) รูปแบบการมีส่วนร่วมในการบริหารสถานศึกษาของคณะกรรมการสถานศึกษาขั้นพื้นฐาน สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษานครสวรรค์เขต 3 ประกอบด้วยรูปแบบย่อย 4 รูปแบบ คือ รูปแบบการมีส่วนร่วมการบริหารงานวิชาการ รูปแบบการมีส่วนร่วมการบริหารงบประมาณ รูปแบบการมีส่วนร่วมการบริหารงานบุคลากร และรูปแบบการมีส่วนร่วมการบริหารงานทั่วไป

2.2 เมื่อพิจารณาตามตำแหน่ง พบว่า ผู้อำนวยการมีความคิดเห็นต่อการบริหารแบบมีส่วนร่วมของผู้บริหารโรงเรียนในสมาคมโรงเรียนเอกชนในระบบจังหวัดปัตตานี โดยภาพรวมและรายด้านอยู่ในระดับมาก ส่วนผู้รับใบอนุญาต มีความคิดเห็นต่อการบริหารแบบมีส่วนร่วมของผู้บริหารสถานศึกษาในสมาคมโรงเรียนเอกชนในระบบจังหวัดปัตตานี โดยภาพรวมและรายด้านอยู่ในระดับมาก ไม่แตกต่างกัน และผู้จัดการ มีความคิดเห็นต่อการบริหารแบบมีส่วนร่วมของผู้บริหารสถานศึกษาในสมาคมโรงเรียนเอกชนในระบบจังหวัดปัตตานี โดยภาพรวมและรายด้านอยู่ในระดับมาก ไม่แตกต่างกัน ซึ่งสอดคล้องกับงานวิจัยของ มะลิกามาต เสงี่ยมแก้ว (2550) ทำการศึกษาเรื่อง การนำเสนอรูปแบบการมีส่วนร่วมในการบริหารสถานศึกษาของคณะกรรมการสถานศึกษาขั้นพื้นฐาน สำนักงานเขตพื้นที่ การศึกษานครสวรรค์เขต 3 มีวัตถุประสงค์เพื่อศึกษาปัญหาและนำเสนอรูปแบบการมีส่วนร่วมในการบริหาร

สถานศึกษาของคณะกรรมการสถานศึกษาขั้นพื้นฐาน สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษา นครสวรรค์ เขต 3 ผลการวิจัยพบว่า 1) ปัญหาการมีส่วนร่วมในการบริหารสถานศึกษาของคณะกรรมการสถานศึกษาขั้นพื้นฐาน สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษา นครสวรรค์ เขต 3 ด้านการ บริหารงานวิชาการการบริหารงบประมาณ การบริหารงานบุคลากรและการบริหารงานทั่วไป ทั้ง 4 ด้าน มีปัญหาอยู่ในระดับปานกลาง 2) รูปแบบการมีส่วนร่วมในการบริหารสถานศึกษาของคณะกรรมการสถานศึกษาขั้นพื้นฐาน สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษานครสวรรค์เขต 3 ประกอบด้วยรูปแบบย่อย 4 รูปแบบ คือ รูปแบบการมีส่วนร่วมการบริหารงานวิชาการ รูปแบบการมีส่วนร่วมการบริหารงบประมาณ รูปแบบการมีส่วนร่วมการบริหารงานบุคลากร และรูปแบบการมีส่วนร่วมการบริหารงานทั่วไป

2.3 เมื่อพิจารณาตามขนาดโรงเรียน พบว่า โรงเรียนขนาดกลาง มีความคิดเห็นต่อการบริหารแบบมีส่วนร่วมของผู้บริหารสถานศึกษาในสมาคมโรงเรียนเอกชนในระบบจังหวัดปัตตานี โดยภาพรวมและรายด้าน อยู่ในระดับมาก ส่วนโรงเรียนขนาดเล็ก มีความคิดเห็นต่อการบริหารแบบมีส่วนร่วมของผู้บริหารสถานศึกษาในสมาคมโรงเรียนเอกชนในระบบจังหวัดปัตตานี โดยภาพรวมและรายด้านอยู่ในระดับมาก ไม่แตกต่างกัน และโรงเรียนขนาดใหญ่ มีความคิดเห็นต่อการบริหารแบบมีส่วนร่วมของผู้บริหารสถานศึกษาในสมาคมโรงเรียนเอกชนในระบบจังหวัดปัตตานี โดยภาพรวมและรายด้านอยู่ในระดับมาก ไม่แตกต่างกัน ซึ่งสอดคล้องกับงานวิจัยของมะลิกามาศ เสี่ยมแก้ว (2550) ทำการศึกษาเรื่อง การนำเสนอรูปแบบการมีส่วนร่วมในการบริหารสถานศึกษาของคณะกรรมการสถานศึกษาขั้นพื้นฐาน สำนักงานเขตพื้นที่ การศึกษานครสวรรค์เขต 3 มีวัตถุประสงค์เพื่อศึกษาปัญหาและนำเสนอรูปแบบการมีส่วนร่วมใน การบริหารสถานศึกษาของคณะกรรมการสถานศึกษาขั้นพื้นฐาน สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษา นครสวรรค์ เขต 3 ผลการวิจัย พบว่า 1) ปัญหาการมีส่วนร่วมในการบริหารสถานศึกษาของคณะกรรมการสถานศึกษาขั้นพื้นฐาน สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษานครสวรรค์ เขต 3 ด้านการ บริหารงานวิชาการการบริหาร งบประมาณ การบริหารงานบุคลากรและการบริหารงานทั่วไป ทั้ง 4 ด้าน มีปัญหาอยู่ในระดับปานกลาง 2) รูปแบบ การมีส่วนร่วมในการบริหารสถานศึกษาของคณะกรรมการสถานศึกษาขั้นพื้นฐาน สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษา นครสวรรค์เขต 3 ประกอบด้วยรูปแบบย่อย 4 รูปแบบ คือ รูปแบบการมีส่วนร่วมการบริหารงานวิชาการ รูปแบบการ มีส่วนร่วมการบริหารงบประมาณ รูปแบบการมีส่วนร่วมการบริหารงานบุคลากร และรูปแบบการมีส่วนร่วมการ บริหารงานทั่วไป

สรุปผลการวิจัย

1. ผู้บริหารสถานศึกษาในสมาคมโรงเรียนเอกชนในระบบ จังหวัดปัตตานี มีความคิดเห็นเกี่ยวกับการบริหารแบบมีส่วนร่วมของผู้บริหารโรงเรียนในสมาคมโรงเรียนเอกชนในระบบจังหวัดปัตตานี โดยภาพรวมและรายด้านอยู่ในระดับมาก ดังนี้

1.1 ด้านการมีส่วนร่วมในการตั้งเป้าหมาย พบว่า การบริหารแบบมีส่วนร่วมของผู้บริหารโรงเรียนในสมาคมโรงเรียนเอกชนในระบบจังหวัดปัตตานี ด้านการมีส่วนร่วมในการตั้งเป้าหมาย โดยภาพรวมและรายข้อ อยู่ในระดับมาก เมื่อพิจารณารายข้อพบว่า ทุกข้ออยู่ในระดับมาก ข้อที่มีค่าเฉลี่ยสูงสุด คือ การมีส่วนร่วมในการคิดวิเคราะห์ปัญหาทางการศึกษา รองลงมา คือ การมีส่วนร่วมในการกำหนดวิธีการดำเนินงาน ส่วนข้อที่มีค่าเฉลี่ยน้อยที่สุด คือ การมีส่วนร่วมในการจัดหาสื่อและเทคโนโลยีที่ทันสมัยของ สมาคมโรงเรียนเอกชนในระบบจังหวัดปัตตานี การมีส่วนร่วมในการกำหนดวัตถุประสงค์วัฒนธรรมองค์กร ข้อตกลงในการทำงานร่วมกัน และการมีส่วนร่วมความคิดเห็นรายงานผลการดำเนินงาน

1.2 ด้านการมีส่วนร่วมในการตัดสินใจ พบว่า การบริหารแบบมีส่วนร่วมของผู้บริหารโรงเรียนในสมาคมโรงเรียนเอกชนในระบบจังหวัดปัตตานี ด้านการมีส่วนร่วมในการตัดสินใจ โดยภาพรวมและรายข้อ อยู่ในระดับมาก เมื่อพิจารณารายข้อพบว่า ทุกข้ออยู่ในระดับมาก ข้อที่มีค่าเฉลี่ยสูงสุด คือ การมีส่วนร่วมในการสร้างกระบวนการทำงานที่เชื่อมประสานจุดเล็กและขยายไปสู่จุดใหญ่ รองลงมา คือ การมีส่วนร่วมในจัดประชุม อบรม สัมมนา ศึกษาดู

งาน เกี่ยวกับการพัฒนาตนเองและบุคลากรในโรงเรียน ส่วนข้อที่มีค่าเฉลี่ยน้อยที่สุด คือ สามารถประยุกต์ใช้ทางเลือก การแก้ปัญหา กับ สถานการณ์ต่าง ๆ ที่เกิดขึ้นในองค์กร การมีส่วนร่วมในการจัดทำแผนพัฒนาครูและบุคลากร ทางการศึกษา เพื่อเป็นเครื่องมืออาชีพและการมีส่วนร่วมในการเลือกทางเลือกใดทางเลือกหนึ่งที่ดีที่สุดเพื่อแก้ปัญหา

1.3 ด้านการมีส่วนร่วมในการแก้ปัญหา พบว่า การบริหารแบบมีส่วนร่วมของผู้บริหารโรงเรียนในสมาคม วิทยาลัยเอกชนในระบบจังหวัดปัตตานี ด้านการมีส่วนร่วมในการแก้ปัญหา โดยภาพรวมอยู่ในระดับมาก เมื่อพิจารณา รายข้อพบว่า ทุกข้ออยู่ในระดับมาก ข้อที่มีค่าเฉลี่ยสูงสุด คือ การมีส่วนร่วมในการคิดว่าปัญหามีโซลูชันแต่เป็น โอกาสในการพัฒนางานของท่านให้ดีขึ้นรองลงมา คือ ด้านการมีส่วนร่วมในการส่งเสริมและดำรงไว้ซึ่งความสัมพันธ์ที่ ดีและมีการเชื่อมโยงกับสมาชิก ส่วนข้อที่มีค่าเฉลี่ยน้อยที่สุด คือ การมีส่วนร่วมในการช่วยเหลือ สามัคคี เกื้อกูลกัน ซึ่งเป็นลักษณะที่ดีของการทำงานเป็นทีม การมีส่วนร่วมในการสร้างสรรค์กิจกรรม สร้างบรรยากาศ เพื่อความสัมพันธ์ ที่แน่นแฟ้นต่อกันและการมีส่วนร่วมในการใช้วิธีการต่าง ๆ จูงใจให้คนอื่นยอมรับความคิดเห็นโดยใช้วิธีการตาม ความคิดของตนเอง

1.4 ด้านการมีส่วนร่วมในการเปลี่ยนแปลง พบว่า การบริหารแบบมีส่วนร่วมของผู้บริหารโรงเรียนใน สมาคมโรงเรียนเอกชนในระบบจังหวัดปัตตานี ด้านการมีส่วนร่วมในการเปลี่ยนแปลง โดยภาพรวมและรายข้อ อยู่ใน ระดับมาก เมื่อพิจารณารายข้อพบว่า ทุกข้ออยู่ในระดับมาก ข้อที่มีค่าเฉลี่ยสูงสุด คือ การมีส่วนร่วมในการส่งเสริมให้ มีการประสานความร่วมมือแลกเปลี่ยนประสบการณ์ซึ่งกันและกัน รองลงมา คือ การมีส่วนร่วมปรับปรุงทัศนคติให้ เกิดการยอมรับในการเปลี่ยนแปลงที่เกิดขึ้นในหน่วยงาน ส่วนข้อที่มีค่าเฉลี่ยน้อยที่สุด คือ การมีส่วนร่วมสร้าง บรรยากาศความไว้วางใจในการปฏิบัติงานใหม่ภายใต้การเปลี่ยนแปลง การมีส่วนร่วมในการวางกฎ ระเบียบในการ บริหารงาน เครือข่ายเพื่อรองรับการเปลี่ยนแปลงและการมีส่วนร่วมในการสื่อสาร ประชาสัมพันธ์เกี่ยวกับแนวทางการ บริหารการเปลี่ยนแปลงด้านต่าง ๆ อย่างต่อเนื่อง

2. การบริหารแบบมีส่วนร่วมของผู้บริหารโรงเรียนในสมาคมโรงเรียนเอกชนในระบบจังหวัดปัตตานี จำแนก ตามเพศ โดยภาพรวมและรายด้าน ไม่แตกต่างกัน

3. การบริหารแบบมีส่วนร่วมของผู้บริหารโรงเรียนในสมาคมโรงเรียนเอกชนในระบบจังหวัดปัตตานี จำแนก ตามตำแหน่ง โดยภาพรวมและรายด้าน ไม่แตกต่างกัน

4. การบริหารแบบมีส่วนร่วมของผู้บริหารโรงเรียนในสมาคมโรงเรียนเอกชนในระบบจังหวัดปัตตานี จำแนก ขนาดโรงเรียน โดยภาพรวมและรายด้าน ไม่แตกต่างกัน

ข้อเสนอแนะ

ข้อเสนอแนะที่ได้จากการทำวิจัย

จากการศึกษาวิจัยเรื่อง การบริหารแบบมีส่วนร่วมของผู้บริหารโรงเรียนในสมาคมโรงเรียนเอกชนในระบบ จังหวัดปัตตานี มีข้อเสนอแนะ ดังนี้

ด้านการมีส่วนร่วมในการตั้งเป้าหมาย ผู้บริหารโรงเรียน ควรมีส่วนร่วมความคิดเห็นรายงานผลการ ดำเนินงาน การกำหนดวัตถุประสงค์วิสัยทัศน์องค์กร ข้อตกลงในการทำงานร่วมกัน มีส่วนร่วมในการจัดหาสื่อและ เทคโนโลยีที่ทันสมัย และมีส่วนร่วมในการกำหนดนโยบาย วิสัยทัศน์

ด้านการมีส่วนร่วมในการตัดสินใจ ผู้บริหารโรงเรียน มีส่วนร่วมในการเลือกทางเลือกใดทางเลือกหนึ่งที่ดีที่สุด เพื่อแก้ปัญหา ใช้ทางเลือกการแก้ปัญหา กับสถานการณ์ต่างๆ ที่เกิดขึ้นในองค์กร และมีส่วนร่วมในการจัดทำ แผนพัฒนาครูและบุคลากรทางการศึกษา เพื่อเป็นเครื่องมืออาชีพ ส่วนร่วมนำรูปแบบ เทคโนโลยี นวัตกรรมที่ทันสมัย ด้านการบริหารให้แก่สถานศึกษา

ด้านการมีส่วนร่วมในการแก้ปัญหา มีข้อเสนอแนะให้ผู้บริหารโรงเรียน มีส่วนร่วมในการใช้วิธีการต่าง ๆ จูงใจให้ คนอื่นยอมรับความคิดเห็นโดยใช้วิธีการตามความคิดของตนเอง มีส่วนร่วมในการสร้างสรรค์กิจกรรม สร้างบรรยากาศ

เพื่อความสัมพันธ์ที่แน่นแฟ้นต่อกัน และการมีส่วนร่วมในการช่วยเหลือ สามัคคี เกื้อกูลกันซึ่งเป็นลักษณะที่ดีของการทำงานเป็นทีม

ด้านการมีส่วนร่วมในการเปลี่ยนแปลง มีข้อเสนอแนะให้ผู้บริหารโรงเรียน ควรพัฒนาการมีส่วนร่วมในการสื่อสาร ประชาสัมพันธ์เกี่ยวกับแนวทางการบริหารการเปลี่ยนแปลงด้านต่าง ๆ อย่างต่อเนื่อง ในการวางกฎ ระเบียบในการบริหารงาน เครือข่ายเพื่อรองรับการเปลี่ยนแปลง และการมีส่วนร่วมสร้างบรรยากาศความไว้วางใจในการปฏิบัติงานใหม่ภายใต้การเปลี่ยนแปลง

ข้อเสนอแนะในการทำวิจัยครั้งต่อไป

1. ควรมีการศึกษาวิจัยเชิงคุณภาพเกี่ยวกับการบริหารแบบมีส่วนร่วมของผู้บริหารโรงเรียนในสมาคมโรงเรียนเอกชนในระบบจังหวัดปัตตานี
2. ศึกษาผลกระทบของการบริหารแบบมีส่วนร่วมต่อแรงจูงใจและความพึงพอใจในการปฏิบัติงานของครูในโรงเรียนเอกชนจังหวัดปัตตานี
3. เพื่อให้ได้ข้อมูลที่ละเอียดมากขึ้น ควรเก็บข้อมูลด้วยวิธีอื่นด้วย เช่น การสัมภาษณ์ เป็นต้น

กิตติกรรมประกาศ

การค้นคว้าอิสระนี้สำเร็จลุล่วงด้วยดี เนื่องด้วยความอนุเคราะห์ของบุคคลและหน่วยงานที่เกี่ยวข้องหลายแห่ง และด้วยความกรุณาอย่างยิ่ง ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร.นิตยา เรืองแป้น คณะกรรมการ ที่ปรึกษา ที่ให้ความช่วยเหลืออย่างดียิ่ง โดยได้เอาใจใส่ตรวจทานและแก้ไขค้นคว้าอิสระเพื่อให้สมบูรณ์ที่สุด และให้กำลังใจแก่ผู้ค้นคว้าอิสระมาโดยตลอด ขอขอบพระคุณ ประธานกรรมการสอบค้นคว้าอิสระที่ให้ความกระจ่าง แนะนำช่วยเหลือตรวจสอบ และเสนอแนะข้อมูลอันเป็นประโยชน์ในการค้นคว้าอิสระครั้งนี้ ขอขอบคุณผู้เชี่ยวชาญในการพิจารณาตรวจสอบความเที่ยงตรงของเครื่องมือและสถานศึกษาที่ให้ความอนุเคราะห์ทดลองเครื่องมือ ขอขอบพระคุณผู้บริหารสถานศึกษา สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษาจันทบุรีจันทราธิวาสที่ให้ข้อมูลและให้ความอนุเคราะห์ในการเก็บข้อมูลโดยได้รับความร่วมมืออย่างดียิ่ง ขอขอบคุณอาจารย์ทุกท่านที่ประสิทธิ์ประสาทวิชา ครอบครัว เพื่อน ที่คอยสนับสนุนและเป็นกำลังใจช่วยในการเก็บข้อมูล จัดพิมพ์เล่มจนสำเร็จลุล่วงไปด้วยดี คุณค่าและประโยชน์อันพึงเกิดจากการค้นคว้าอิสระนี้ ผู้ศึกษาขอมอบกตัญญูแด่บิดามารดาที่คอยเป็นกำลังใจตลอดจนผู้มีพระคุณทุกท่าน

เอกสารอ้างอิง

- คณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน สำนักงาน. (2550). *แนวทางการดำเนินงานขององค์คณะบุคคลและการมีส่วนร่วม*. กรุงเทพฯ: ชุมนุมสหกรณ์การเกษตรแห่งประเทศไทย.
- คณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน สำนักงาน. (2552). *แนวทางการดำเนินงานของคณะกรรมการเขตพื้นที่การศึกษาและคณะกรรมการสถานศึกษาขั้นพื้นฐาน*. กรุงเทพฯ: กระทรวงศึกษาธิการ.
- เจริญ ภิสมะ. (2550). *การมีส่วนร่วมในการตัดสินใจ ในการพัฒนาขีดความสามารถของตนเอง*. มหาวิทยาลัยราชภัฏนครสวรรค์.
- ชุติพันธ์ นามวงศ์. (2556). *แนวทางการบริหารแบบมีส่วนร่วมของโรงเรียนวชิรวิทย์ ฝ่ายประถมศึกษาอำเภอเมืองเชียงใหม่*. ศึกษาศาสตรมหาบัณฑิต สาขาวิชาการบริหารการศึกษา บัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยเชียงใหม่.
- ชูชาติ พ่วงสมจิตร. (2555). *การวิจัยเชิงคุณภาพ ในชุดวิชาการวิจัยทางการบริหารการศึกษา*. นนทบุรี: โรงพิมพ์มหาวิทยาลัยสุโขทัยธรรมราชา.
- ทำนอง ภูเกิดพิมพ์. (2551). *แนวคิดการบริหารแบบมีส่วนร่วมในการจัดการศึกษาของชุมชน*. โรงพิมพ์มหาวิทยาลัยสุโขทัยธรรมราชา.

- ธานินทร์ ศิลป์จารุ. (2552). การวิจัยและวิเคราะห์ข้อมูลทางสถิติด้วย SPSS. (พิมพ์ครั้งที่ 10). กรุงเทพฯ: บิซิเนสฮอว์ แอนด์ดี.
- โนชญ์ ชาญด้วยกิจ. (2553). การศึกษาระดับการมีส่วนร่วมของชุมชนในการพัฒนาโรงเรียนมัธยมศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาระยอง เขต 2. คุุศาตรมหาบัณฑิต สาขาวิชาการบริหารการศึกษา มหาวิทยาลัยราชภัฏรำไพพรรณี.
- ประยูร อัครบวร. (2553). การบริหารแบบมีส่วนร่วม. นครสวรรค์: โรงเรียนบ้านพรหมนิมิต.
- พิชัย ลิ้มปะพันธ์. (2562). คุณลักษณะผู้นำกับการบริหารแบบมีส่วนร่วมของผู้บริหารสถานศึกษาสังกัดเทศบาลกลุ่มการศึกษาท้องถิ่นที่ 1. มหาวิทยาลัยราชภัฏนครสวรรค์.
- มะลิกามาต เสงี่ยมแก้ว. (2550). การนำเสนอรูปแบบการมีส่วนร่วมในการบริหารสถานศึกษาของคณะกรรมการสถานศึกษาขั้นพื้นฐาน สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษานครสวรรค์ เขต 3. ศึกษาศาสตรมหาบัณฑิต สาขาวิชาการบริหารการศึกษา มหาวิทยาลัยเชียงใหม่.
- มุฮัมมัด หะยีเต๊ะ. (2563). การบริหารจัดการสมาคมโรงเรียนเอกชนในระบบจังหวัดปัตตานี. ศึกษาศาสตรมหาบัณฑิต สาขาวิชาการบริหารการศึกษา บัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยสงขลานครินทร์.
- วารินทร์ โพธิ์ศรี. (2563). การมีส่วนร่วมในการแสดงความคิดเห็นของสมาชิกขององค์กร. มหาวิทยาลัยราชภัฏนครสวรรค์.
- ศึกษาธิการกระทรวง. (2548). ปฏิรูปการศึกษา: ก้าวอย่างมั่นใจ. กรุงเทพฯ: การศาสนา.
- สมชาย แซ่เฮ้ง. (2561). การบริหารแบบมีส่วนร่วมกับธรรมาภิบาลของสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาสมุทรสาคร. กรุงเทพฯ: สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษสมุทรสาคร.
- อรรถัย กักผล. (2556). กระบวนการมีส่วนร่วมของผู้มีส่วนได้ส่วนเสียในการพัฒนาโครงการ. กรุงเทพฯ: มหาวิทยาลัยธรรมศาสตร์.
- Anthony, W. (1978). *Participative Management*. Massachusetts: Addison-West.
- Argyris, C. (1964). *Interpersonal competence and organizational effectiveness*. Homewood: Irwin-Dorcey.
- Cohen, J. M., & Uphoff, N. T. (1980). Participation's place in rural development: Seeking clarity through specificity. *World Development*, 8(3), 213-235.
- Follet, P.M. (1924). *Creative Experience*. London: Longian and Green.
- Robbins, S. P., & Coulter, M. (2008). *Management* (10th ed.). Upper Saddle River, NJ: Pearson Prentice Hall.
- Sashkin. (1982). *Management* (4th ed.). Boston: Houghton Mifflin.
- Smylie, M. A., Lazarus, V., & Conyers, J. G. (1996). Teachers' responses to the implementation of school-based management. *Educational Evaluation and Policy Analysis*, 18(2), 213-235.
- Swansburg, R.C. (1996). *Estudos obre teatro - Bertolt Brecht*. Rio de Janeiro: Nova Fronteira.

